

## 9. Bediening gedreven door liefde

In zijn brieven aan de Korintiërs schrijft Paulus meermaals dat hij sprak en handelde uit liefde voor hen. Ook wanneer hij het bijzonder moeilijk had, had hij hun welzijn voor ogen. Toch valt op dat hij wel vaker 'zijn per-soontje' hieraan verbindt. Vooral in 2 Korintiërs zegt Paulus opvallend vaak tegelijk: **“ik doe dit voor jullie” én “kijk ook naar wat dit mij kost, hoe ik voor jullie leef en lijdt, hoe ik jullie liefheb.”**

Toch een vleugje egocentrisme? Misschien is dit te sterk uitgedrukt. Het laat wel een Paulus zien die niet boven menselijke behoeften staat: hij wil begrepen worden, vertrouwd, erkend en – heel menselijk – ook graag beantwoord worden in zijn liefde.

Wanneer bijbelschrijvers geïdealiseerd worden (wat trouwens heel vaak gebeurt), is het voor ons moeilijker om ons te identificeren. Kleinere kantjes maken iemand menselijker en geloofwaardiger.

Het loont de moeite om dit eens als uitgangspunt te nemen voor bezinning en dialoog op 'menselijk' niveau.

### Een menselijke Paulus, die de gemeente liefheeft

Vooral in zijn brieven aan de Korintiërs zien we een mens van vlees en bloed. Paulus houdt duidelijk intens van het evangelie, en van de gemeente. Hij lijdt om haar, maakt zich zorgen om haar, past zich aan haar aan en is bereid veel voor haar op te offeren. Maar tegelijkertijd betreft hij opvallend vaak zichzelf bij die liefde:

- Kijk hoeveel ik voor jullie geleden heb.
- Kijk hoe belangeloos ik gehandeld heb.
- Jullie zouden mij eigenlijk beter moeten begrijpen.
- Ik heb recht op jullie vertrouwen.
- Ik ben jullie geestelijke vader.
- Jullie moeten mij navolgen.
- Ik houd meer van jullie dan jullie van mij.
- Waarom vertrouwen jullie anderen gemakkelijker dan mij?

Dat maakt Paulus zeker niet minder oprecht. Misschien juist menselijker en dus herkenbaarder.

- Welke indruk hebt u doorgaans van Paulus: een krachtige apostel, een kwetsbaar mens, een strenge le-raar, een liefdevolle herder...?
- Helpt het u wanneer u bij Paulus ook menselijke behoeften en “kleine kantjes” ontdekt? Blijf je liever bij geïdealiseerde beelden van de bijbelfiguren? Waarom wel of niet?

### Paulus zegt uitdrukkelijk dat hij uit liefde handelt - 2 Korintiërs 2:4

**“Toen ik u schreef was ik terneergeslagen en bedrukt en stonden de tranen in mijn ogen. Ik wilde u geen pijn doen, maar u laten weten hoezeer ik u liefheb.”**

Paulus schreef een eerdere scherpe, strenge, vermanende brief. Waarschijnlijk omdat er veel twijfels waren rond zijn figuur en zijn bediening. Paulus zegt dat hij die brief schreef terneergeslagen, bedrukt en onder vele tranen. Niet om hen verdriet te doen, maar zodat zij zouden weten hoe groot zijn liefde voor hen was. In 2 Kor 12:19 voegt hij eraan toe: **“Alles is voor jullie opbouw”**.

Hier wordt correctie rechtstreeks met liefde verbonden. Merk echter de formulering op: Ik wilde dat jullie zouden weten hoeveel ik van jullie houd. Paulus wil niet alleen dat zijn woorden effect hebben. Hij wil ook dat de Korintiërs zijn intentie herkennen en erkennen.

Dat is heel menselijk. We zeggen zelf soms: “Ik zeg dit alleen omdat ik om je geef.” Dat kan helemaal waar zijn. Maar vaak zit er tegelijk een tweede verlangen in: “Zie alsjeblieft ook dat ik om je geef.” Paulus wil niet alleen liefhebben. Hij wil ook dat zijn liefde begrepen wordt.

- Kunnen harde woorden werkelijk uit liefde voortkomen? Waaraan kun je dat herkennen? Is een goede bedoeling voldoende, of moeten we ook rekening houden met de manier waarop onze woorden bij de ander aankomen?
- Hoe belangrijk vind je het zelf dat andere je (goede) intenties erkennen? Wat kunnen we doen wanneer onze liefde of onze goede intenties niet begrepen worden?

### Het gaat niet om mij... en toch...

**“Wij verkondigen niet onszelf, maar Jezus Christus als Heer en onszelf als jullie dienaren om Jezus' wil.” 2 Kor 4:5**

In 2 Kor 13:7-10 bidt hij liever om hun welzijn dan om zijn eigen gelijk bewezen te zien.

2 Kor 12:19 “U denkt natuurlijk al de hele tijd dat we ons tegenover u aan het verdedigen zijn. Maar wij spreken ten overstaan van God en in eenheid met Christus, en alles wat we zeggen, geliefde broeders en zusters, **is in uw belang.**”

Het gaat niet om mij... Waarschijnlijk meent Paulus dat oprecht. En toch... juist in 2 Korintiërs spreekt hij bladzijdenlang over:

- **zijn lijden en ontberingen:** 2 Kor 6:4-10 Dit gedeelte sluit hij heel openhartig af door te stellen dat hij toch wat meer erkenning, respect en liefde had verwacht: “Wij zeggen u dit alles ronduit, Korintiërs, want wij hebben u in ons hart gesloten. <sup>12</sup>Niet wij schieten in onze genegenheid voor u tekort, maar u in uw genegenheid voor ons. <sup>13</sup>Nu dan, ik vraag u alsof u mijn eigen kinderen bent: sluit op uw beurt ons in uw hart.” In de aanhef van zijn tweede brief gaf Paulus aan dat alle ontberingen die iemand (ook zichzelf) ondergaat kunnen helpen om anderen te troosten en te steunen: “<sup>3</sup> Geloofd zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, de Vader der barmhertigheden en de God aller vertroosting, <sup>4</sup> die ons troost in al onze druk, zodat wij hen, die in allerlei druk zijn, troosten kunnen met de troost, waarmee wijzelf door God vertroost worden.” (2 Kor 1:3-4)

- Paulus zegt dat hij niet zichzelf verkondigt, maar spreekt vervolgens uitvoerig over zichzelf. Is dat volgens u tegenstrijdig?
- Hoe reageert u op het gegeven dat Paulus uitvoerig over zichzelf schrijft? Wat hoort u in zijn woorden: liefde, pijn, teleurstelling, zelfverdediging, een roep om wederkerigheid...?
- Wat vindt u van het idee dat iemand die lijden en ontbering kent (of kende) makkelijker anderen kan begrijpen, troosten en bemoedigen?

- **zijn tegenstanders:** Ook in 2 Kor 11 komt hij uitgebreid terug op al zijn ontberingen (gevangenschap, doodsgevaar, zweepslagen, schipbreuk, rovers, honger en dorst, ... (2 Kor 11:23-27). Dit doet hij om de Korintiërs ervan te overtuigen dat hij ‘beter’ is als evangeliedienaar dan zijn tegenstanders: “Zijn zij dienaars van Christus? Ik ben zo gek dat ik durf te zeggen: ik nog meer. Ik heb harder gezwoegd, heb vaker gevangengezeten, heb veel meer lijfstraffen ondergaan, ben vaker in doodsgevaar geweest.” En dat alles omwille van zijn liefde en zorg voor de gemeente: “En dan laat ik al het andere nog buiten beschouwing: de druk waaronder ik dagelijks sta **vanwege mijn zorg voor de gemeenten.** <sup>29</sup>Als er iemand zwak is, dan ben ik het wel; gaan anderen onder verleidingen gebukt – ik word erdoor verteerd.” (v. 28-29). Het is alsof Paulus zegt: “Jullie hebben geen idee hoeveel dit mij gekost heeft!”

Merk op: Paulus beseft dat zijn zelfverdediging gevaarlijk dicht bij opscheppen komt. Hij probeert dit af te zwakken in vers 1: “<sup>1</sup>U staat me wel toe dat ik een beetje dwaas doe. Daar hebt u vast geen bezwaar tegen.” Ik zal wat over mezelf vertellen... ik weet dat dit niet hoort, maar vergeef me deze ‘dwaasheid’...

- Paulus vergelijkt zichzelf met de “superapostelen”, terwijl hij elders waarschuwt tegen roemen en wedijver... Is vergelijken altijd uit den boze? Wanneer wordt het gevaarlijk?
- **zijn roeping en zijn integriteit:** Paulus spreekt over zijn geweten en over de oprechtheid waarmee hij tegenover de Korintiërs heeft gehandeld: “<sup>12</sup>Hierop kunnen wij ons laten voorstaan: ons geweten kan getuigen dat we ons overal in deze wereld, en vooral bij u, hebben laten leiden door de oprechtheid en zuiverheid die God van ons verlangt, dat we niet werden geleid door de wijsheid van deze wereld, maar door Gods genade. <sup>13</sup>Wat u in onze brieven leest en eruit begrijpt, hebben we ook precies zo bedoeld. Ik hoop dat u eens ten volle zult begrijpen <sup>14</sup>wat u al gedeeltelijk begrepen hebt, namelijk dat u op de dag van onze Heer Jezus trots op ons kunt zijn, zoals wij op u.” (2 Kor 1:12-14). Hieruit kunnen we opmaken dat Paulus’ motieven door sommigen in vraag werden gesteld. In 2 Kor 7:2-3 voegt hij eraan toe: “**Toon uw genegenheid voor ons. Wij hebben niemand onrecht aangedaan, niemand te gronde gericht, niemand uitgebuit.** <sup>3</sup>Ik zeg dit niet om u te beschuldigen, want ik heb u al eerder gezegd dat u ons zo na aan het hart ligt dat we met u in leven en ster-ven verbonden zijn.” Paulus lijkt te beseffen dat de vraag niet enkel luidt ‘is de boodschap wààr?’, maar ook: ‘hoe eerlijk en oprecht is de boodschapper?’

**2 Kor 2:17** laat vermoeden dat sommigen inderdaad het evangelie predikten met foute intenties: “Wij zijn niet als zoveel anderen, die aan het woord van God willen verdienen; wij spreken erover in alle oprechtheid, in opdracht van God, ten overstaan van hem en in eenheid met Christus.

- Is het karakter van de boodschapper belangrijk wanneer de boodschap op zich waar is? Waarom wel / niet?
- Kan het Woord gebracht worden met foute bedoelingen? Zo ja, voorbeelden?
- Is integriteit / een zuiver geweten garantie voor de juistheid van een boodschap?
- Is het mogelijk om onze integriteit te verdedigen zonder onszelf als moreel superieur voor te stellen?

“Het gaat niet om mij... Mijn verdediging draait niet om mijn ego, maar om jullie welzijn”... en dan toch heel veel over jezelf vertellen. Gaat dit samen? In Paulus’ situatie is het zeker begrijpelijk. Hij had echt heel veel over voor het evangelie en voor de Korintiërs, en ergens verlangt hij naar wederkerigheid. “Mijn hart staat wijd voor jullie open, maar jullie hart lijkt gesloten voor mij.” (zie 2 Kor 6:11-12 en in v. 13: **13Nu dan, ik vraag u alsof u mijn eigen kinderen bent: sluit op uw beurt ons in uw hart.**)

Dit is bijzonder menselijk. Liefde verlangt meestal een antwoord. Toch toont dit ook dat de grens tussen jezelf verdedigen en je bediening verdedigen, het evangelie verdedigen en je gekwetste eigenwaarde verdedigen soms heel dun is.

- Is liefde wel belangeloos wanneer zij verlangt naar een antwoord?
- Betekent liefde dat je jezelf voortdurend helemaal wegcijfert?
- Kun je blijven liefhebben wanneer onze liefde niet of nauwelijks wordt beantwoord? Wat helpt daarbij?

### “Volg mijn voorbeeld” - 1 Korintiërs 11:1,2

“Volg mij na, zoals ik Christus navolg. Ik prijs het in u dat u mij bij alles als voorbeeld neemt en u aan de voor-  
schriften houdt die ik u gegeven heb.”

Voor moderne oren kan dat behoorlijk zelfbewust klinken. Het gevaar van persoonsverheerlijking loert om de hoek. Ook dat ‘mijn visie’, ‘mijn waarden’, ‘mijn manier van geloven en geloof beleven’ normatief worden. Waarom zegt Paulus niet eenvoudig: Volg Christus”? Hij plaatst zichzelf ertussen: **Christus → Paulus → Korintiërs**. Ook in 1 Korintiërs 4:16 doet hij dit. Toch hoeft dit niet noodzakelijk hoogmoedig te zijn. In een wereld zonder Nieuwe Testament, zonder eeuwen christelijke traditie en zonder christelijk onderwijs was het leven van Paulus voor zijn gemeenten een concreet voorbeeld van wat navolging van Jezus kon betekenen. Misschien geen hoogmoed, maar tegelijk blijft het opmerkelijk hoe Paulus zichzelf als voorbeeld durft te presenteren. Dat vraagt op zijn minst een aanzienlijk zelfvertrouwen.

- Zou u zelf tegen anderen durven zeggen: “Volg mijn voorbeeld”? Waarom wel of niet?
- Wat is het verschil tussen een voorbeeld zijn en jezelf tot norm maken?
- Welke gevaren ontstaan wanneer geloof te sterk verbonden wordt met één charismatische persoon?

### “Ik ben trots op jullie!”

In Paulus’ brieven aan de Korintiërs komt het begrip ‘roemen’ heel veel voor. Soms gaat het dan over hemzelf. Echter niet echt als zelfverheffing. Hij roemt in zijn zwakheid, in zijn lijden, in zijn bediening... Het gaat minder om ‘kijk hoe geweldig ik ben!’, en meer om ‘kijk wat God in mijn zwakheid kan bewerken’.

Ook roemt hij in zijn gemeenten, ook over de Korintiërs.

In de inleiding van zijn eerste brief dankt Paulus God overvloedig voor de Korintiërs.

In **2 Kor 7:4** zegt Paulus dat hij grote vrijmoedigheid tegenover hen heeft en zelfs **veel over hen roemt**.

In **2 Kor 7:14** vertelt hij dat hij tegenover Titus positief over de Korintiërs heeft gesproken.

In **2 Kor 9: 2** geeft hij aan dat hij over hen roemde tegen de Macedoniërs.

Paulus is niet alleen iemand die wil dat de Korintiërs trots op hem zijn, hij is ook trots op hen. Een intense relatie van wederkerig respect.

- Spreken wij gemakkelijker over wat in een gemeente fout gaat dan over wat er goed en hoopgevend is? Waarop mogen we als gelovigen of als gemeente op een gezonde manier trots zijn?
- Wat doet het met mensen wanneer een leider niet alleen kritiek geeft, maar ook openlijk zegt dat hij trots op hen is?

### Paulus' “kleine kantjes”?

Een geïdealiseerde Paulus zou voor ons nauwelijks bereikbaar zijn. Maar zo'n Paulus vinden we niet in de brieven. We leren iemand kennen die probeert Christus te dienen met heel zijn bestaan, maar die daarbij mens blijft.

Genade en roeping wissen onze persoonlijkheid niet uit. Zelfs onze kwetsbaarheid, onze behoefte aan waardering en onze gekwetstheid kunnen, in liefde, bijdragen om het evangelie voortgang te laten vinden.

Daar is Paulus een goed voorbeeld van. In zijn brieven laat hij een aantal menselijke trekken zien:

**Hij is gevoelig voor kritiek...** Vooral 2 Korintiërs 10–13 toont dat kritiek hem diep raakt.

**Hij verdedigt zichzelf uitvoerig...** Soms zo uitvoerig dat hij zelf beseft dat het op opscheppen lijkt.

**Hij vergelijkt zichzelf met anderen...** Bijvoorbeeld met de “superapostelen”.

**Hij wil erkenning...** Hij verwacht dat de Korintiërs beseffen wie hij voor hen geweest is.

**Hij kan sarcastisch zijn...** Vooral 2 Korintiërs 11 bevat scherpe ironie.

**Hij is emotioneel...** Hij spreekt over: tranen, angst, innerlijke druk, vreugde, jaloezie, verdriet, verlangen.

**Hij verlangt naar liefde terug...** 2 Korintiërs 6:11-13 en 12:15 laten dat bijzonder sterk zien.

**Paulus kan zichzelf ook relativeren...** Hij noemt zichzelf: zwak, dwaas, de minste van de apostelen, een aarden vat.

Toch blijft hij een opmerkelijk personage, die op bijna onnavolgbare wijze heeft bijgedragen tot de verspreiding van het evangelie in heel de toen gekende wereld!

- In welke trek van Paulus herkent u zichzelf (of mensen om u heen) het meest: gevoeligheid voor kritiek, behoefte aan erkenning, vergelijken, emotionaliteit, sarcasme, verlangen naar liefde...?
- Maakt Paulus' kwetsbaarheid hem voor u geloofwaardiger of juist moeilijker als apostel? Moeten geestelijke leiders vooral sterk en voorbeeldig zijn, of mogen zij ook hun kwetsbaarheid laten zien?
- “Genade en roeping wissen onze persoonlijkheid niet uit. Zelfs onze kwetsbaarheid, onze behoefte aan waardering en onze gekwetstheid kunnen, in liefde, bijdragen om het evangelie voortgang te laten vinden.” Reactie?